

uit

ma bespro-
g even naar

„broeders“
eze leer der
dan is voor
die vraagt

kerken moe-
besluiten. Ze
s Woord zou
eten zij dus
gedeelte-
doops- en
staken
geen nieuwe
kerkeraad, of
de besluiten
doch als gij,
t, dan zullen
en?

er Kerk“ de
we: waarom
mbt tijdelijk
mersfoort bij
ies, en bleef

in. Hij heeft

ht der plaat-

n“ hun ambt

in, omdat zij

er der „sy-
van „gewone
n toestaan te
ven het toch
geval.

oning worden

het ambt?

dän zijn de

d.

alleen maar

een ambts-
e „leer“ der

Nu moeten

p) naar den

Schijnt wel

an projectee-

rs (dominee,

kerkend wel-

de dominee

erk?

e vullen door

vroeger zulke

ve nu met U

or de stelling

we dankbaar

ij van kwade

van synodale

te vinden.

K. S.

REGEL voor

den wetgever

andelingen en

op wetover-

de wet, aldus

k heb nu be-

gelijkelijk wil

S. J. Popma,

rsionelijk con-

ets te maken

md. Hij vond,

d als ds S. J.

or te zeggen,

telijke regelen

B. C. X. Y. Z

iet staat er 3

K. S.

ns synodocra-

ten zijn van de beweringen, die de heeren Nauta, Dijk, enzovoort, hebben durven publiceren en die ik nonsens noem. Ik wil de-nieuwe synode niet van het goede pad afhouden door over andere dingen te gaan schrijven tot haar. Trouwens, wie zichzelf, respecteert, kan 'k ook niet doen, zonder ten aanzien van dat zelfrespect valsche suggesties te wekken. Heeft niet, blijkbaar onder volle instemming en coöperatie van synodale praedissuurs, en straks van de „synode“, de met haar collaboreerende synodocratische Kamper „kerkeraad“, tegen mijn uitdrukkelijk verbod in, afgekondigd, dat ik, niet reeds in 1944, doch pas in 1945 (na de bevrijding van het vaderland, en enkele maanden daarna) me had onttrokken aan DE gereformeerde kerk van Kampen? Enkele dagen vóór die brutale afkondiging werd ik door dien „kerkeraad“ zelf nog gerekend tot haar leden.

Men schrijft aan wie zóó handelen geen briefje meer, ook geen open brief, zonder te veel misverstand te wekken. We houden deze (in eigen oog) namens Christus handelende personen aan hun hooge woorden. En beleedigen hen niet, zoals ds S. J. Popma het doet, die hun rechtsregelen niet als algemeene regelen, waaruit men ze kennen moet, belijft te eeren.

***

Maar iets anders is het, OVER hen te schrijven. Welnu, kort vóór haar vergadering moet ons volk weten, wat hier volgt.

Tegen mij is het onderteekeningformulier „uitge-spreid“. Ik had niet aan de kerkeraden mijn bezwaren tegen het Praedissuurs en tegen een enkele uitspraak van 1943 mogen bekend maken, want dat had ik moeten doen aan de synode (wat ik gedaan HAD!) en aan haar alleen. Ik vind de redeneering dwaas, en in strijd met den TEKST van het onderteekeningformulier, maar dat doet niet ter zake thans.

Nu heeft, reeds maanden geleden, een predikant der synodocratische kerken een boekje van ruim honderd bladzijden toegezonden aan zeer veel personen, waarin zeer duidelijk, en zeer scherp, positie gekozen wordt tegen andere „leeruitspraken“ (van '42); n.l. die inzake de onsterfelijkheid der ziel.

Ik ben het met dit boekje niet eens, en hoop in ons blad na de loopende reeks er hoofd artikelen tegen te schrijven.

Maar dat ik er niet mee eens ben, doet niet ter zake. Noch openlijk, noch heimelijk mag men (volgens mij) tegen de 3 formulieren, maar volgens de „synode“ tegen de uitspraken van '43 strijden. „ALLEEN naar de synode“!

Ik vraag: waarom is die predikant niet afgezet in smeltreintempo?

En God zegt: gij, synode, wordt nu geprest AANSTONDS u te verklaren: zet dezen predikant af, en tuchtig de kerken: die het niet deden, verloochen openlijk uw voorgangster, die het ook niet deed, en treedt dadelijk op. Of anders: erken, dat de heele Schilder-procedure onzedelijk was. Zeg niet: officieel kennen wij dat boekje niet. Uw voorgangster kende officieel Schilder's brieven ook niet. Maar ze trok ze eenvoudig naar zich toe.

Niet ik pres die synode. God doet dat.

K. S.

Lustrum-almaak Kamper studentencorps.

Ongeveer gelijktijdig met de viering van het 16e lustrum hoopt het studentencorps „F.Q.I.“ te Kampen ook weer de traditionele almanak te doen verschijnen. De almanak-1946 belooft een historische uitgave te worden. Immers het is niet slechts een lustrum-almanak maar tevens de eerste welke verschijnt na bevrijding en vrijmaking. Er zal in opgenomen worden de redevoering, welke Prof. Grelidanus gehouden heeft bij de opening van den cursus, welke redevoering handelde over de prediking des Woords in verband met den tijd. Voorts zal deze almanak verlicht worden met een tiental foto's, waaronder die van de professoren en lectoren, evenals een van wijlen ds R. J. Dam. Omdat stellig ook belangstellende gemeentelieden, vrienden onzer Hoogeschool, het bezit van het lustrum-almanak op hoogen prijs zullen stellen, wil het studentencorps hen graag de gelegenheid geven hun naam daartoe op te geven. De prijs zal in verband met de vele foto's ongeveer zes gulden bedragen. Belangstellenden gelieven hun namen onverwijld op te geven bij de Almanak-administratie, Gagelplein 4, Den Haag.

Een zeer belangrijke brochure.

II.

Aan het slot van dit betoekenisvolle hoofdstuk wordt aangehaald de bekende uitspraak van Hendrik de Cock, dat de heiligheid van de kinderen des verbonds over het geheel geen inklevende heiligheid of lidmaatschap, steunende op wedergeboorte, maar een betrekkelijke verbondsheiligheid en lidmaatschap gelijk daarvan gesproken wordt in 1 Cor. 7: 14 en 3, niet met uitsluiting echter, maar met insluiting van de ware heiligheid en het ware lidmaatschap voortkomende uit Gods krachtadige, toegestane genade. Wanneer wij den inhoud van de verbondstheorie der Chr. Geref. Kerk vergelijken met de verklaring van gevoelen zoals deze door de bezwaarde broeders, Dr. Rietberg, e.a. bij de Synode van 1943 is ingediend, dan zien wij de groote overeenkomst met de afwijzing van de bezwaarschriften, is mede veroordeeld de verbond-

leer der Chr. Geref. Kerk. En het zal geen tegen-spraak vinden, dat in de Chr. Geref. Kerk een verbondstheorie wordt geleerd, zoals wij die vinden bij de Kerken der Scheiding. Men zegt wel, dat er ruimte is voor beide verbondsoptvattingen, maar telkens blijkt, dat men toch geen voorstelling heeft van die andere verbondsoptvatting. Wanneer de Synode, evenals de Synode van Francker in 1863, had uitgesproken, dat de verklaring van gevoelen niet in strijd was met Schrift en Belijdenis, zoals Dr. van 't Veer uitdrukkelijk heeft verklaard, was het vertrouwen zeker weer-gekeerd. Maar nu de Synode dit niet heeft gedaan, maar in de afwijzing van de bezwaarschriften heeft volhard, heeft zij daarmee een gevoelen veroordeeld, dat steeds een plaats in de Gereformeerde Kerken heeft gehad.

Ds Heerma maakt in het derde hoofdstuk de juiste opmerking, dat de Chr. Geref. verbondstheorie achter Calvijn staat, die zegt, dat hetzelfde geestelijke genade-verbond niet minder in Ismaël dan in Izak is verzegeld geworden door het tekenen der besnijdenis, p. 19.

In dit hoofdstuk verdedigt zich Ds Heerma tegen de beschuldiging van de uitholling van het verbond „k Zou ook uit dat hoofdstuk wel het een en ander willen aanhalen, maar dan werd het artikel misschien wat te lang.

Uit het laatste hoofdstuk, het besluit, teken ik nog aan de juiste opmerking, die Ds Heerma maakt, dat in de Chr. Geref. prediking vaak zoo uitsluitend alle nadruk gelegd werd op de wedergeboorte en bekeering, alsof Gods verbond en belofte hierin van weinig of geen betekenis zouden zijn, ja, alsof eigenlijk de grond van het geloof en van de zaligheid in ons zou liggen, in onze wedergeboorte, in onze bekeering. Hiermede hangt ook samen, dat er over het algemeen niet te roemen valt over een bloeiend geloofsleven en dat zoo velen hun rechtvaardiging voor God zoeken te benaderen vanuit hun bekeering, terwijl zij geen oog hebben voor de rechtvaardiging des zondaars uit het geloof alleen, een weldaad, die in het Evangelie wordt geschonken, p. 23.

Dat zijn verblijvende klanken.

Aan het slot spreekt Ds Heerma de hoop uit, dat bij de vrijgemaakte kerken een terugrijzen mag zijn naar de lijn der Afscheiding. Als de grondslag maar goed is, wil de Chr. Geref. Kerk niets liever dan eenheid ook in het zichtbare. En wat ons nu nog tot droefheid stemt, het zelfstandig institueeren van vrijgemaakte kerken, tegenover de Chr. Geref. Kerk, wordt dan wellicht tot onze blijdschap opgelost.

Naar ik las in de krant zijn er op de Synode te Enschede al deputaten benoemd voor de samenspreking met de Chr. Geref. Ik voor mij hoop, dat de vereeniging spoedig tot stand komt. En ik zie de brochure van Ds Heerma als een bewijs dat bij verschillen in onderschikte punten, in de hoofdzak er eenheid is tusschen hen en ons in de leer.

„k Hoop, dat de brochure van Ds Heerma in de handen van velen moge komen, van vrijgemaakten en ook van synodale broeders. Moge de laatste tot inzicht komen, dat veroordeeld is een gevoelen, dat steeds in haar midden werd geleerd en in alles zich houdt aan Schrift en Belijdenis.

Neede.

K. MEIMA.

Het smoesje inzake de schijnheilige smoesjes.

Uit Bloemendaal ontvingen zeer velen een drukwerk (2de druk, drukkerij der Weesinrichting te Neerbosch). Titel: „Bij de Reformatie der Nederlandsch Hervormde Kerk“. Onder-titel: „Beloften en Getuigenissen“. Uitgegaan wordt blijkbaar van de suggestie, als ware de Herv. Kerk reeds tot reformatie gekomen, het-geen o.i. onjuist is, want we wachten nog op erg veel, b.v. op een klare belijdenis, die b.v. de Schrift en haar inhoud getrouw is, en modernisme en barthianisme uit de Kerk weert, als daaraan in alle deelen ontrouw. Dit blijve echter rusten. Aan het slot wordt aangehaald een „getuigenis“ van Ds A. A. Leenhouts, Heerenveen:

Het jongste getuigenis is het oordeel van Ds A. A. Leenhouts te Heerenveen over het geschrift „Gewenschte vertroosting“ van Dr B. Wielenga naar aanleiding van het conflict in de Gereformeerde Kerken:

„U kunt hier duidelijk tusschen de letters door-lezen een veroordeeling van ons gedrag als Kerk in het verleden. Ik heb het altijd een schade ge-vonden, dat wij niet mee wilden doen met de groote oecumenische beweging. Daar moet een vloek over komen. De „natuur“ der Kerk ging zich vanzelf wreken. Wij, die ons om de éénheid der Christenheid zoo bitter weinig bekommerden en altijd een schijnheilig smoesje klaar hadden om niet mee te doen, worden nu geslagen tot stervens toe met verdeeldheid in eigen gelederen.

Ziet, daar raken wij de zenuw onder de verrotte kies. Hier kriebelen we aan den wortel van al de narigheid onder ons.

Synode van nu, synode van straks, doe als 't U blijft het raam open, want het is werkelijk benauwd!

Ramen open“!

Tot zoover Ds Leenhouts, predikant bij de

synodocratisch gebonden Kerk van Heerenveen.

Ik weet niet, waar deze predikant die schijn-heilige smoesjes heeft aange troffen naar zijn inzicht. Ik weet wel, dat ik deze bewering van hem („altijd“ een schijnheilig smoesje „klaar hebben“) een smoesje vind. Onze waarschu-wingen tegen de concrete oecumenische be-wegingen waren noch schijnheilig noch een smoesje. Ze gaven aan, dat in de breedte wordt veroverd, maar in de diepte prijsgegeven. Of, anders gezegd: dat wel op „vermeerdering“ maar niet op „bewaring“ der Kerk werd aan-gestuurd, anders dan in Zondag 48 gebeurt. Nog weer in andere woorden: dat veel als christe-lijk aanvaard werd, maar wat heelemaal niet meer christelijk was. Zoo vond ik 't barthianisme (ik heb het dus niet over de Barthianen) niet Christelijk, doch een ongeloovige, onchristelijke godsdienstfilosofische constructie, gegrond in het menselijk denken, dat niet luistert naar den inhoud der openbaring. En als ik zie, wat er terecht komt bij figuren als dr J. H. Bavinck (zie 't vorig nr van ons blad) van zijn z.g. „oecu-menisch“ werk en hoe volslagen machteloos daar-bij figuren als dr K. Dijk c.s. worden, die hun scheeve rhetoriek nog over de schare uit-strooien, maar niet meer hiertegen protestee-ren kunnen, en hen die wel protesteeren, uit-werpen terwille van een tijdelijk meerderheidje van de V.U., hun zwakke steel, dan zeg ik nog des te verzekerd: smoesjes, ditmaal in het meervoud. Blijf KERK, of verander uw be-lijdenis.

K. S.

Dr A. de Bondt is aan 't fantaseeren.

Enschede'sche Kerkbode vervolgt zijn artikeltje over het blad van ds Toornvliet. Hij schrijft te-gen ds Francke:

Maar 't is niet alleen die ééne Ds Francke, ook Ds P. K. Keizer, en — wat is dat fijn voor hem — Prof. Dr K. Schilder.

Aanleiding is wat Prof. Dr Th. K. Haitjema heeft geschreven in het zinnetje: „het tweede licht-punt in de theologie der „Bezwaarden“ is hun onbevreesd nadruk leggen op de twee deelen in het genadeverbond. Anders gezegd op het wederkeerigheidskarakter van het verbond, hoezeer dat ook van „Synodale“ zijde voor Remonstrantsch mag worden gescholden“.

En nu wordt Prof. K. S. er met de haren bij ge-sleept: die man heeft geleerd: „Het verbond is monopleurisch in zijn ontstaan, en dipleurisch in zijn voortbestaan“.

Nu zal de argeloze lezer, die schrikkelijke ket-terij nog niet bespeuren.

Dr de Bondt echter wel, want wat doet hij? Hij laat er Prof. K. S. iets bij zeggen, wat die noot heeft gezegd, ja wel het tegendeel.

Hij zuigt er uit: „Dat de mensch zelfstandig en onafhankelijk van God iets kan bijdragen tot instand-houding van het verbond“.

Zoo is die Prof. K. S. gedoodverfd, met eigenlijk erger dan Remonstrantisme, want „onafhankelijk van God“ zoo zou een Remonstrant het nog niet zeggen.

En toch is die Ds in 's-Gravenhage zoo treurig. Niemand zal meer dan ik, de scheur in onze Kerken betreuren“, zoo laat hij ons lezen.

Die treurigheid begrijp ik nu weer niet.

Moest hij niet blijde en dankbaar zijn, dat die trouwe waakzame Synode die ketters heeft uitge-worpen?

Dr de Bondt moest zich schamen over die domme lasterpraatjes. Ik heb juist betoogd, jaren lang, en dat zelfs tegen synodale uitwerpers, dat zelfs in het „werkverbond“ de mensch niets kan doen zonder God, en dat altijd de regel geldt van 1 Cor. 4: 7: wat hebt gij, dat gij niet ontvangen hebt?

De synodale propaganda kan niets vinden; ze blijft toch zoeken en lasteren.

Het is alles in-droef en — machteloos. En onkundig.

K. S.

Het Synodocratisch praeludium.

Het voorspel der te houden Gen. Synode op 22 Jan. a.s. doet zijn klanken reeds hooren! Zoo las ik o.a. dat de Particuliere Synode van Noord-Holland het verzoek tot de Kerken in haar ressort zou richten om aan den vooravond der te houden Synode, een bidstond te willen houden, om den vrede der kerken.

Bedoeld zal wel zijn, om herstel van den vrede! De kerkeraad der Geref. Kerk te Leeuwarden besloot om er bij de Part. Synode van Friesland (Noord) op aan te dringen aan de Gen. Synode te verzoeken onverwijld contact te zoeken met de Geref. Kerken naar Art. 31 K.O., om te komen tot samenspreking op de basis van Gods Woord en de